

1

OUVERTURA

„Duch opery opravdu existoval...“

GASTON LEROUX, *FANTOM OPERY*

Doma na stěně mi visí plakát krvácející růže. Z jejího srdce prýstí rudá, lesklá a teplá tekutina a smáčí sněhobílé okvětní lístky. Teprve při bližším pohledu zjistíte, že červené kapičky stékají odněkud shora z dívčího zápěstí maskovaného chomáčem listí. Ruka, která se pokusila poplapit babočku, zavadila o trny a začala krváčet.

Vždycky jsem se sama sebe ptala, proč ta holka riskovala zranění jen kvůli tomu, aby se dotkla motýla, ale teď už to chápu – chtěla jeho křídla, aby mohla odletět, protože bolest z nehybného setrvávání na zemi byla větší než ta, kterou zakusila, když se natahovala po babočce.

Dnes vím, jak moudré to dítě bylo. Co bych sama dala za křídla...

Za oknem limuzíny visí nad hustými stromy lemu-
jícími vesnickou silnicí olovené nebe. Mraky se zvedají
a zase klesají jako hrudník živoucí bytosti a o okenní ta-
bulku bubnují kapky deště.

Do nedělního odpoledne jako stvořeného pro projížď-
ku po francouzském venkově to má hodně daleko. Jenže
to by mě zajímalo, kdybych tu byla na dovolené, což ne-
jsem, ať už si o tom myslí kdo chce co chce.

„Budova Opery má za sebou divoké časy. Nikdo netuší, jak
ten požár tehdy vznikl. Tobě to nevadí?“ zamumlám do
hučení motorů tak tiše, aby mě slyšela jen máma vedle mě
na zadním sedadle, a ne řidič vepředu.

Když auto vjede do hluboké kaluže a zatočí na polo-
rozpadlou cestu dlážděnou pestrou směsicí hlíny a ka-
menných kostek, máma nadskočí. O okno plesknou cá-
kance bláta.

„Rune... Chápu, že máš sklony nenávidět každou bu-
dovu, ve které kdy hořelo, ale je načase z toho vyrůst. De-
vatenácté století je dávno, dávno pryč, takže jsem si jistá,
že karma toho místa už dávno vprchala.“

Zapíchnu oči do přepážky, která nás odděluje od uni-
formovaného pána za volantem, a průhledem v ní přihlí-
žím, jak si stěrače s tlumeným vrzáním razí cestu bahni-
tou břečkou na skle.

Máma slovo *karma* používá, jako by to byla nadávka.
Její cynismus by mě ale neměl překvapovat. Ona tátovo

dědictví vždycky vnímala jinak než já. Myslí si, že semínko úzkosti do mojí duše zasela babička Liliana, její činy a obviňování, které jen dál upevňovaly cikánské pověry, které mi vštípil otec. To všechno pak mělo vliv na moje vidění světa. Částečně má máma určitě pravdu, ale je zatraceně těžké utéct tak hluboce zakořeněným přesvědčením, zvláště když jsem sama viděla věci mezi nebem a zemí a jsem jimi celý život posedlá.

„Šest týdnů až do konce října,“ stěžuju si dál, „a já je musím strávit ve škole, kde straší fantom. To je jako jeden velké Halloween.“

„Fantom?“ nakrčí máma obočí. „Zase začínáš? Tvůj život není muzikál z Broadwaye a tohle místo rozhodně nepřipomíná nic z toho příběhu. Lerouxova Opera Populaire byla inspirována Palais Garnier ve městě. To bys měla vědět, když jsi tu knížku četla už aspoň třikrát.“

Zachytím se dveří, když se auto zase povážlivě zakymácí. Pokud si máma myslí, že prostě budu ignorovat všechno, co jsem vykutala v hlubinách fóra na Krverůži, plete se. Kvůli tomu jsem si pár týdnů před odjezdem půjčila z knihovny román Gastona Leroux, ale vracela jsem se k němu spíš proto, že se mi líbil příběh tajemného skladatele, který využil svého nadpřirozeného hudebního nadání, aby pomohl jedné dívce objevit sílu vlastního hlasu.

„Sama jsi tu diskusi viděla,“ odpovídám, „plán Opery Garnier je inspirován budovou, kterou v osmnáctém století vlastnil jeden excentrický bohatý Pařížan. Soukromá opera na venkově Le Théâtre Liminaire čili moje nová škola. Tam také měla vzniknout legenda o fantomovi.“ Na te-

lefonu si projedu výsledky posledního vyhledávání a uká-
žu je mámě, aby si přečetla text doprovázející nádherně
morbidní ilustraci muže v kápi s půlkou obličejě skrytou
maskou a krvavou růží v ruce. „Takže máš pravdu. Neří-
tím se rovnou do muzikálu, ale do hororového příběhu
plného posedlostí a násilí.“

Tentokrát auto nadskočilo na dvou muldách těsně za
sebou, takže jsme se málem bouchly do hlavy o vypo-
strovaný strop limuzíny. Máma si nakvašeně povzdych-
la, což jistě patřilo spíš mně než řidiči. „Už jsem ti říka-
la, že se to na takových fórech hemží samými rádoby stu-
denty, kteří ani neudělali přijímačky na univerzitu. Lidi
říkají hrozné věci, když mají pocit, že je někdo přehlíží.“
Podvacátě otevře informační brožurku o škole: „Tady sto-
jí, že budova prošla rekonstrukcí a z původní stavby toho
mnoho nezůstalo. Čili je to v podstatě úplně jiný dům.“

Nervózně si žužlám konec copu. „Jen mi to prostě ne-
hraje. Proč trvalo sto let, než se tam zase někdo nastěho-
val a budovu opravil?“

Máma si jen přitiskne brožuru k noze na znamení, že
diskuse skončila. „Přestaň pořád s tou svou negativitou
a soustřeď se na to hezké. Letos hodně přšelo, takže listy
rychleji mění barvu. Koukej se z okna a pokochej se pod-
zimem. To by ti mělo připomenout domov.“

Zapíchnu oči někam do klína ve všeříkajícím poku-
su se na nádherně zbarvené listí *nedívat*. Tóny hnědé
a oranžové se mísí se žlutou tak jasnou jako pampelišky,
které svou barvou každé jaro přehluší ostatní květy, do-
kud se na ně nevypravím s kbelíkem a motykou a nevy-

kopu je. Raději bych ale vůbec neměla myslet na domov a na všechno, co mi teď chybí, a jakmile v Harmony v Texasu zavládne teplé počasí, ještě chybět bude. Při pomýšlení na tátovu osiřelou zahradu se mi stáhne hrdlo.

Zahradničení mi ho vždycky spolehlivě připomene. Po otci jsem ale zdědila nejen radost z rýpání se v hlíně, ale i hudební talent. Jen škoda že jsem na housle nikdy nehrála tak dobře jako on. Můj nástroj je z úplně jiné kategorie a místo toho, abych ho ovládala, ovládá on mě, což je pravý důvod mého vyhnanství, i když máma by to nahlas nikdy nepřiznala.

Přes levé rameno mi padá dlouhý cop, který společně s pohybem auta pleská o očka na pásku na mých džínách. Popotáhnu za stříbřité stuhy, které jsem si dnes ráno vpletla do vlasů, a sama sobě poděkuju za to, že mě napadlo spoutat si divoké vlny dřív, než jsme ráno vyrazili na velké nákupy. Kdybych to byla neudělala, vlhkostí by se mi zkroutily jako neposlušní hádci. Stáhnu si přes oči ručně pletenou čapku, jako bych v ní měla celá zmizet.

Kdybychom zrovna nejeli na hudební konzervatoř, asi bych s mámou spolupracovala o dost ochotněji. V Harmony se ale nedávno přihodilo něco, před čím jsem potřebovala utéct. Máma o tom zatím nemá ani tušení.

Proč mě musela poslat rovnou do *Krverůž*? To je tak posedlá touhou mě napravit, že jí nedošlo, do jakého pekla se mě chystá uvrhnout?

„Úplně dole ve sklepě tam ve vodě plavala *kostra*. Kostra, mami. Myslíš, že potřebuju další důvod, abych se bála vody? A tohle počasí... to je hotový zlý znamení.“

„Jasně,“ prskne máma posměšně. „Ještě začni o au-
rách a zjeveních.“

Ztuhnu v ramenou. Táta s babičkou o auře mluvili tak,
jako by ji viděli. Já zase vidím duhu, když zpívám, a tak
jsem si dřív myslela, že to mám po nich. Kdysi jsem vě-
řila, že se stačí jen pořádně soustředit, abych zahlédla
barevnou slupku kolem ostatních lidí. Jenže jsem o tom
řekla mámě a ta mě okamžitě odvedla k očaři, kde jsem
všechno popřela, aby ho ještě nenapadlo předepsat mi
brýle, které jsem opravdu nepotřebovala. Teď už po tako-
vých věcech raději ani nepátrám, protože to za všechny
ty zmatky nestojí.

„Mysli na to,“ pokračuje máma, „že kdykoli začneš my-
slet jako ona, dáváš jí moc nad svým životem.“ Mámin
hlas se třese úsilím nezmínit babiččino jméno. „Já vím, že
se vážně snaží polepsit, to se jí musí nechat. Dokonce pře-
mluvila tvoji tetu, aby ti zaplatila školné. Umírá, a tak by-
chom jí měly dopřát šanci napravit, co může. Jen už si ji
raději nepouštěj zpět do hlavy.“

Stisknu rty. Městnavé srdeční selhávání musí být ošk-
livá a bolestivá nemoc, a tak bych měla babičku Lil ales-
poň trochu litovat, ale ještě si příliš dobře pamatuju, jak
se moje černé vlasy vlnily v hluboké vodě, zatímco jsem
se snažila uniknout z dřevěné krabice, která mě držela
pod hladinou. To její vrásčité ruce mi bránily se vynořit.
Už jen proto s ní nemám ani kapku soucitu.

Otřesu se. Jo. Babička má opravdu co napravovat.

„Po všech těch letech, kdy se nikdo z nich ani neozval,“
pokračuje máma, „si najednou přišli a chtějí ti pomoci ze

všech těch potíží? Skoro bych doufala, že máme zase rodinu, jak by si to byl přál tvůj táta. Lottie se musela hodně snažit, aby ses dostala do čela seznamu. Trochu se bála, aby jí někdo nevyčetl, že ti straní, ale v podstatě nám prokazuje laskavost. Až přijedeme, čekám, že jí budeš vděčná, jasné?“

Slavná teta Charlotte: francouzská vysloužilá prima-dona po šedesátce a starší sestra mého otce. Mám pocit, že laskavost prokazuje spíš své uvězněné matce, aby ji zachránila alespoň od očistce, až moje babička konečně opustí tento svět.

Dlaní pohladím plyš cizí sedačky. Jako skoro každá žena v tátově rodině byla teta Charlotte balerínou v Pařížské opeře. Nedalo jí moc práce polapit si manžela s modrou krví. Stačilo, když ji viděl tančit, a okamžitě se zamiloval. Teď je z tety Charlotte bohatá vdova a díky jejím štedrým darům figuruje naše rodina na seznamu elitních dobrodinců mé nové školy, což vysvětluje, proč mě přijali i bez obvyklé tříměsíční zkušební doby.

Nic neotvívá srdce vrstevníků tak rychle jako nezasloužená protekce od zazobané tetinky.

Nezbývá jen doufat, že novým spolužákům unikne limuzína, která nás ráno vyzvedla před hotelem a vozila po nákupech, i fakt, že teta mi platí školné a zrovna minulý týden převedla mámě na účet devět set padesát euro, což zhruba odpovídá tisíci dolarů, abych si měla z čeho koupit školní uniformu a doplňky na zařízení pokoje na internátě. To všechno samozřejmě v těch nejluxusnějších butikách.

Tetu jsem nikdy osobně nepotkala, a tak ji znám jen z jednostranných rozhovorů, které s ní po telefonu vedla máma. Charlotte v Americe nikdy nebyla, stejně jako já jsem ještě před nedávnem mohla tvrdit, že jsem nikdy nebyla v Paříži. Podle mámy volávala jednou měsíčně, aby si popovídala s tátou, až do doby, kdy se jeho stav zhoršil natolik, že musel do hospice. Tehdy telefonáty od tety ustaly. Dokonce mu ani nepřijela na pohřeb, a tak není divu, že o jejích úmyslech malinko pochybuju.

„V brožurce se píše, že se školní rok na konzervatoři řídí podle plánu amerických státních škol, takže vyučování začalo už před měsícem.“ Propletu si ruce, jako bych tím gestem chtěla odehnat všechnu bolest, kterou ve mně vyvolává myšlenka na to, že táta tu už není. Některé rány se nikdy nezahojí, dokonce ani po deseti letech ne. „Víš, jak je těžké se s někým skamarádit po prvních šesti týdnech školy?“ kníknou vyčítavě. Ne, že bych se o to tedy vůbec hodlala pokoušet, ale pokud mám, vyvolat v mámě pocity viny, musejí se opravdové úmysly uklidit někam do pozadí.

„Není na to nic divného,“ odporuje máma. „Hodně lidí dělá všechno možné, aby se jejich děti na školu dostaly, byť i pozdě. Neříká to něco o pověsti té školy? Funguje pouhé dva roky a už musela zavést čekací listiny. Před tebou stálo dvacet jiných jmen.“ Máma se zahledí z okna, kde se podzimem zbarvené husté stromoví splétá v jeden třpytivý koberec.

„A to je právě to,“ klepu prsty do rytmu operní árie, kterou jsem zaslechla dnes ráno ve výtahu. To, že se

v mém srdci ta melodie probudila, nevěstí vůbec nic dob-
rého. Za chvíli se mnou proplete jako ohnivý had a pro-
pálí mi do zavřených víček díry ve tvaru not. Nepřesta-
ne mě mučit, dokud ze sebe všechno nevyzypívám. Je to
fyzické trápení, jiskra, která se mi zažehne v lebce a pálí
mi páteř obratel po obratli. „Jakmile se spolužáci dozví,
že jsem mezi nimi jen díky rodinným stykům, budou mě
přímo milovat.“

Máma jen posměšně mlaskne. „No, podle tebe je tam
ještě fantom. Ten určitě tak vybíraje není.“

Sevřu čelist a potlačím frknutí. *Trefa.*

Zadívám se z okna, na jehož okrajích se už usadily zá-
clonky z bahna, a představuju si, že mi rostou křídla, na
kterých odletím zpátky do Států za jedinými kamarády,
kteří kdy tolerovali moje podivnosti.

V touze po kousku čisté oblohy stáhnou okénko, čímž
ho očistím od nánosů špíny. Dovnitř pronikne chladný,
čistý vzduch společně s ušmudlanými kapkami vody.
Usměju se, když mi smáčí obličej a krk a chladí rozpále-
nou píseň v mé hlavě. Máma vyjekne a rychle okno zase
vytáhne.

„Rune, *prosím!*“ zkroutí rudé rty do našťvaného škle-
bu, prohrábne si prsty krátké vlasy, na kterých se usadí-
ly kapky vody, a z kabelky vytáhne papírové kapesníčky.

„Promiň,“ zašeptám tentokrát upřímně. Sametovým
šátkem si nejdřív otřu tvář a potom sedačku. Máma za-
tím drhne svůj šedohnědý krepový kabátek a pouzdro-
vou sukni, která na její hubené postavě visí jako papíro-
vý ubrousek. S každým pohybem mě polechtá do nosu

aroma, po kterém bych mámu kdykoli poznala: leštěnka s vůní citrónu. Moje máma se totiž živí jako uklízečka, a tak se jí čisticí prostředky vpily do kůže tak hluboko, že se jejich závanu snad nikdy nezbaví.

Je tak křehká a krásná, že se rozhodně minula povoláním. Když táta ještě žil, chvíli dělala modelku pro časopisy, ale na přehlídce nebyla dost vysoká. Jakmile táta onemocněl, potřebovala bezpečí stálého příjmu, aby měla z čeho platit účty a složenky. Práce uklízečky a hospodyně jí ho poskytla, ale máma stejně nikdy nepřestala litovat, že nechala kariéru modelky. To proto se teď tak snaží, abych nepropásla povolání, pro které jsem se narodila.

Když projíždíme po cestě lemované stromy, tančí jí po lících kostech fialové a šedivé stíny. Lidi nám často říkájí, že vypadáme spíš jako sestry, protože máme stejnou slonovinovou pleť, na kořeni nosu jemný poprašek pih, velké zelené oči pod výraznými řasami i havraní vlasy. Lišíme se jedině tím, že moje kštice se vlní přesně jako tátova. Když tancuju v kalužích, ještě slyším jeho smích a vidím na hladině jeho tvář, jako by mi stále stál po boku.

Když už nemám zahradu, která mi ho připomínala, spojuje mě s ním už jen hudba a jeho rodina, která je s muzikou nerozlučně spjatá. Mámini rodiče umřeli dřív, než jsem přišla na svět, a tak se máma neměla o koho opřít, když táta onemocněl. To proto za námi do Harmony přijela z Francie babička Liliana. Na začátku nám opravdu hodně pomohla, ale pár měsíců po tátově smrti nás opustila ve víru neštěstí a hrůzy, a to doslova. Když jsem ji viděla naposledy, byla jsem ve druhé třídě. Přišla

na náš školní valentýnský večírek, schválně to tam zapálila a málem připravila o život spoustu osmiletých dětí.

Naštěstí ji chytili, odvezli do Francie do Versailles a zavřeli do blázince pro nebezpečné šílence.

Jak ironické, když si uvědomím, že to bylo podruhé, co se mě pokusila zabít, i když vlastně nevím, zda se ten první pokus nevylíhl v mé sedmileté hlavě jen jako vedlejší produkt boje o život. Podle toho, co babička říkala mámě, to byla jen nehoda.

Zachvěju se a prstem zavadím o jizvu na levém koleni, která vykukuje dírou v džíněch jako věčná připomínka toho, že něco jsem si přece jen nevymyslela. Stopa na kůži po ostrých třískách, jak jsem v zápasu rozkopla dřevo. Ať už to byla nehoda, nebo ne, skutečné to bylo.

„Máš dar,“ vytrhne mě mámin hlas ze spárů vtíravých vzpomínek, a přeruší tak pavučiny plné mrtvých nadějí, které se mi usadily v té části srdce, kterou u jiných lidí obývá milující, psychicky zdravá babička. „Tady ti pomůžou ho rozvinout. Měla bys za tu šanci být vděčná.“

Máma prostě nechápe, že bych ten vděk sama ráda cítila. Chybí mi všechno to, co jsem při zpěvu cítila dřív – volnost, jedinečnost, dokonalá celistvost.

Ale co když měla babička pravdu?

Árie, kterou jsem ráno slyšela ve výtahu, mi znova klepe na žebra, až skoro nemůžu dýchat. Od doby, kdy spolu začali chodit, učil táta mámu francouzsky. Když jsem přišla na svět já, záleželo mu na tom, abych tím jazykem mluvila také, a nepřestal mě učit až do své smrti. To proto teď umím dost na to, abych tu bez potíží přežila. Ope-

ra linoucí se z reproduktorů ale zněla spíš rusky. Netuším, jak se jmenovala, ani o čem byla, ale to ani nemusím. Teď, když mám její tóny hluboko v sobě, přicházejí slova sama od sebe. I když neumím přeložit, co zpívám, pamatuju si každou slabiku, která čeká na jazyku jen na chvíli, kdy jí dám konečně volnost.

Je to skoro jako sluchová fotografická paměť, i když se to rozhodně neodehrává tak, že do sebe něco v klidu nasaju a potom to skrývám pod víčky daleko od ostatních. Na mém daru není nic soukromého.

Hrůzou se mi stahuje krk. Musím se té hudby nějak zbavit, ale nerada bych to provedla na zadním sedadle limuzíny ve stísněném prostoru a s řidičem vepředu.

Znáte ten pocit, když vejdete do místnosti a všichni rázem umlknou? To se mi stane pokaždé, když začnu zpívat. Ticho ode zdi ke zdi. Kdyby někomu skanula z čela kapka potu, slyšela bych ji plesknout o zem. Není to ale trapné ticho, spíš obdivné, ohromené mlčení.

Nemůžu na to ani být pyšná, protože na tom nemám špetku vlastní zásluhy. Až donedávna jsem ani nechodila na hodiny zpěvu, ale opera ve mně žije a dýchá už od útlého dětství.

Problém vězí jen v tom, že čím jsem starší, tím víc mě drží v drápech a kontroluje mě jako posedlá. Jakmile moje podvědomí osloví nějaká píseň, stane se z not jed, který musím vyloučit bránicí, hlasivkami a jazykem.

Ta přemíra hudby mě dusí tak, že se jí musím zbavit, abych mohla zase volně dýchat. Nejhorší je to ale potom. Když dozpívám, cítím se nahá, odhalená, promrzlá až na

kost. Fyzicky nemocná. Teprve hodiny poté, co odezní abstinenční příznaky, se zase stanu sama sebou až do doby, než mě posedne další melodie podobná té, která se mi v duši zahnízdila dnes ráno a vine se jí jako jedovatý had.

Snažím se uklidnit roztřesená kolena pevným stiskem dlaní a melodii, která se mi dere do krku jako žluč, potlačím zakašláním.

„Jsi v pořádku, Rune? Jsi celá červená. Snad jsi zase...?“
Mámě se stačí jednou podívat, aby věděla všechno. Ustaraně si povzdychne. Poznává můj stav už jen podle hořících tváří a rozšířených zornic, ale to, co vidím v zrcadle já, jí zůstává skryto. Jen táta prohlédl, že mé tělo zachvátil požár hudby. Duhovky se mi rozjasní do téměř éterického odstínu, jako když sluneční světlo proniká zeleným sklem. Táta tomu říkal vlna energie, ale máma to neviděla, a tak jeho slova jen odbyla mávnutím ruky.

„Prostě se do toho pusť, ať to máš za sebou,“ naléhá máma.

Zakašlu tak ochraptěle, až mě zabolí hlasivky. „Já tady ale nemůžu zpívat.“ Neodbytné noty se mi splétají v krku do dusivého chomáče. „Co když zazpívám vysoké C a praskne sklo? Tvoje šaty tolik deště nepřežijou.“

Máma se zamračí, protože neví, jak mi pod pláštěnkou mravenčí kůže a pod čapkou se sbírají kapky potu. Ponořím se do obrovské tašky s našitými rudými, hnědými a zelenými perličkami na perleťovém podkladě, které znázorňují růže a květy, a vytáhnu si pletení.

Se stisknutými rty se pustím do práce. Pod rukama mi roste krémový svetr, do kterého jsem se pustila před pár

týdny. S každým kovovým cvaknutím jehlic mi nadýchaná žinylka proklouzne mezi prsty. Chladivé jehlice dávají mým rukám znovu sílu. Úplně se ponořím do monotónního hladce a obrace, abych odvedla své myšlenky od hudby. Je to strategie, která občas funguje.

Máminy ustarané sevřené rty se teď srovnají do jedné zklamané čárky. „Jedinou dobrou věc, kterou tě babička Lil kdy naučila, teď používáš jako berličku.“

Ignoruju ji a dál cvakám jehlicemi v nezměněném rytmu. Hladce, obrace, hladce, obrace. Žinylka se vine kolem stříbrolesklého kovu jako vlákna cukrové vaty na špejli.

„Kdyby ses té hudbě tak křečovitě nebránila, určitě by to s tebou tak nemávalo,“ napomene mě máma a stiskne v dlaních mé divoce kmitající ruce.

„Proč se tomu ale vůbec musím bránit, mamí? To přece není normální,“ vytrhnu jemně ruce z těch jejích a znovu se zaberu do rytmického útěku.

Máma jen zavrtí hlavou. Stejně ji nikdo nepřesvědčí, protože ve mě prostě věří. Kéž bych si z té důvěry mohla aspoň kousek půjčit.

Přála bych si být jako ti pouliční mimové, které jsme zahlédly na rohu před butikem, když jsme chodily po nákupech. Stačilo by z duše vypudit píseň pantomimou, tichou, efektivní vraždou melodie... Pak bych možná přece jen mohla cítit vděk za svůj *dar* místo strachu, že mě jednou celou pohltí: tělo, mysl i duši.